

Conclusies en aanbevelingen 4-meting

Deze rapportage bevat de hoofdconclusies en aanbevelingen van de 4-meting van het Topsportklimaat in Nederland. In de tekst is door te klikken naar verdiepende factsheets over de verschillende onderwerpen, met meer achtergrond en duiding.

Achtergrond

Onder het topsportklimaat wordt het volgende verstaan: 'De beïnvloedbare maatschappelijke en sportorganisatorische omgeving, waarin sporters zich tot topsporters kunnen ontwikkelen en prestaties kunnen leveren op het hoogste niveau in hun tak van sport'. Om het topsportklimaat te volgen en evalueren is in 1998 een methode ontwikkeld waarmee de effectiviteit van het beleid kan worden beoordeeld. Na metingen in 1998 (0-meting), 2002 (1-meting), 2008 (2-meting) en 2011 (3-meting) is in 2015-2016 de 4-meting uitgevoerd door de Universiteit Utrecht en het Mulier Instituut.

In de rapportage 'Bloed, zweet en tranen en een moment van glorie' wordt verslag gedaan van de 3-meting. Het meest opvallende resultaat van die meting uit 2011 is de invoering van het gedifferentieerd stipendium. Na de

3-meting heeft NOC*NSF vanaf 2013 focus aangebracht in het topsportbeleid en het aantal topsportprogramma's waarin wordt geïnvesteerd teruggebracht. De uitkomsten van de 4-meting geven een eerste indicatie van de effecten van de gemaakte keuzes op het topsportklimaat. Het onderzoek is voor alle respondentengroepen (talenten, (oud-) topsporters, coaches, technisch directeuren en de Nederlandse bevolking) representatief.

Conclusies

Algemeen genomen is het topsportklimaat de afgelopen vier jaar in vrijwel alle opzichten verbeterd, al gaat het soms om kleine stapjes. Wel is er sprake van 'polarisering' in de waardering, waarschijnlijk als gevolg van het focusbeleid. De ervaren trots en de waarde die de Nederlandse bevolking aan topsport toekent, lijken af te nemen cq. te veranderen. Deze lange termijn trend sinds 1998 staat haaks op de gemeten hoge 'TeamNL-trots' tijdens de Spelen in Sochi 2014. Meer lezen over de algemene waardering? Klik hier! Topsporters uit de focussporten waarderen het topsportklimaat gemiddeld significant hoger dan topsporters uit niet-focussporten. Verder waarderen de Paralympische topsporters het topsportklimaat hoger dan de Olympische en niet-Olympische respondenten, en zijn topsporters kritischer op het topsportklimaat dan coaches en technisch directeuren. Talentherkenning en -ontwikkeling is op hoog niveau in Nederland en de afgelopen jaren kwalitatief gegroeid, maar lijkt het kind van de rekening te worden in bezuinigingen bij een aantal bonden. De talenten die trainen in een CTO/NTC setting zijn het meest positief van alle respondenten wat

betreft de faciliteiten en ondersteuning. Er zijn meerdere verbeterpunten in de combinatie van topsport en onderwijs. De grootste uitdagingen liggen hierbij in het vervolgonderwijs (MBO, HBO, WO).

Op andere deelgebieden wordt vooral (de ondersteuning van) de positie van de coach positief beoordeeld. Dit was in de 1-meting van het topsportklimaat in 2002 nog een belangrijk aandachtspunt. Verdere professionalisering van (talent)coaches en secundaire begeleiding is gewenst. Op het gebied van innovatie en wetenschappelijke ondersteuning in de sport worden de High Performance Services goed gewaardeerd. Deze lijken met de jaren ook beter te worden gecoördineerd. Samen met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de NOC*NSF Atletencommissie, (oud) topsporters, talenten, technisch directeuren, (talent)coaches, het High Performance Team van NOC*NSF en de Adviesgroep Topsport voor de Sportagenda 2017+ is gereflecteerd op de uitkomsten van deze 4-meting van het Topsportklimaat. De resultaten uit de 4-meting en de input uit deze bijeenkomsten leveren zes aanbevelingen op, die ook zijn verwerkt in de Sportagenda 2017+.

Aanbeveling

1. De kwaliteit van talentherkenning en –ontwikkeling dient gewaarborgd te worden

> Talentontwikkeling kind van de rekening door bezuinigingen

De lange termijn focus voor topsportsucces begint bij talentherkenning. Talentherkenning en –ontwikkeling is op hoog niveau in Nederland en de afgelopen jaren kwalitatief gegroeid, maar lijkt het kind van de rekening te worden in bezuinigingen bij een aantal bonden.

Concrete adviezen:

- Maak in de topsportbegrotingen van de bonden duidelijk onderscheid in de financiering van talentontwikkelingsprogramma's en van topsportprogramma's.
- Verbeter de samenwerking tussen de talentherkenningsprogramma's van verschillende bonden door dit vanuit NOC*NSF te faciliteren, zodat makkelijker een talenttransfer kan plaatsvinden.
- Communiceer meer en open over de structuur tussen vereniging en bond, waar het gaat om verantwoordelijkheden in talentherkenning en -ontwikkeling.
- Besteed meer aandacht aan de mening en positie van talenten, door het opzetten van een talentencommissie per bond en/of bij NOC*NSF.

[Meer lezen over de talentfase?](#)
[Klik hier!](#)

Aanbeveling

2. Verdere professionalisering (talent)coaches en secundaire begeleiding

> De functie van coach krijgt steeds meer het karakter van een manager

De functie van coach krijgt steeds meer het karakter van een manager. Daarnaast lijkt de werkdruk toe te nemen. Secundaire begeleiding (diëtist, mentaal begeleider, life-style coach etc.) krijgt een relatief hoge waardering van topsporters, met name in de CTO/NTC setting. Deze experts zien zichzelf echter nog niet altijd als een integraal onderdeel van het programma.

Concrete adviezen:

- Verhoog het bewustzijn en de competenties ten aanzien van de managementrol van (talent)coaches, o.a. via het Mastercoach programma.
- Betrek de secundaire begeleiding meer integraal bij het begeleidingsteam.

[Meer lezen over dit onderwerp of de topsportfase? Klik hier!](#)

Aanbeveling

3. Verbeteren van de combinatie topsport en onderwijs

Topsporters en talenten op het voortgezet onderwijs zijn over het algemeen behoorlijk tevreden, met name op Topsport Talentscholen. In het vervolgonderwijs liggen de grootste uitdagingen. Het aantal topsporters dat een (parttime) studie volgt naast hun sport daalt.

Concrete adviezen:

- Besteed meer aandacht aan de financierbaarheid van de studie.
- Bied meer maatwerk als het gaat om Bindend Studie Advies (BSA) en Bindend Afwijzend Studieadvies (BAS).
- Creëer meer mogelijkheden voor flexibel leren middels digitaal onderwijs en toetsen.
- Bied meer maatwerk als het gaat om vrijstelling van vakken.
- Verbeter de individuele studiebegeleiding.

[Meer lezen over de combinatie topsport en onderwijs? Klik hier!](#)

>Het aantal topsporters dat een studie volgt naast hun sport daalt

Aanbeveling

4. Maak wetenschappelijke ondersteuning van topsport meer een integraal onderdeel van de programma's

Inhoudelijk worden de High Performance Services goed gewaardeerd en deze lijken met de jaren ook beter gecoördineerd te worden. Toch is de toepasbaarheid niet altijd optimaal.

Concrete adviezen:

- Vergroot de capaciteit en de slagkracht van de High Performance Services.
- Continueer Topsport Topics, want de directe toepasbaarheid wordt hoog gewaardeerd.
- Maak meer gebruik van data specialisten/ ICT-ers in de dagelijkse trainingssetting.
- Stel de vraag vanuit de sport aan de wetenschap centraal, in plaats van de wetenschap zelf.

[Meer lezen over dit onderwerp of de topsportfase? Klik hier!](#)

>High Performance Services goed gewaardeerd, maar niet altijd toepasbaar

Aanbeveling

5. Meer aandacht voor de 'uitstroom' van topsporters en tweede carrièreperspectief

>Groter gat tussen financiële positie A-sporters en gestopte sporters

Het gedifferentieerd stipendium heeft geleid tot een groter gat tussen de financiële positie van sporters met een A-status en de gestopte topsporters die starten met een tweede carrière. De economische crisis van de afgelopen jaren kan mede geleid hebben tot een lastige situatie om werk te vinden na de topsportcarrière.

Concrete adviezen:

- Besteed meer aandacht aan de transitie van oud-topsporters naar een tweede carrière.
- De aandacht voor de tweede carrière dient onderdeel te zijn van zelfregulering door topsporters. Maak sporters hier al in de talentfase bewust van en maak de urgentie groter om gebruik te maken van de voorzieningen op dit gebied.
- Besteed meer aandacht aan topsportleefstijl bij de opleiding van talenten.

[Meer lezen over de oud-topsportfase?](#)
[Klik hier!](#)

Aanbeveling

6. Integrale aandacht voor topsportcultuur en de maatschappelijke kracht van topsport

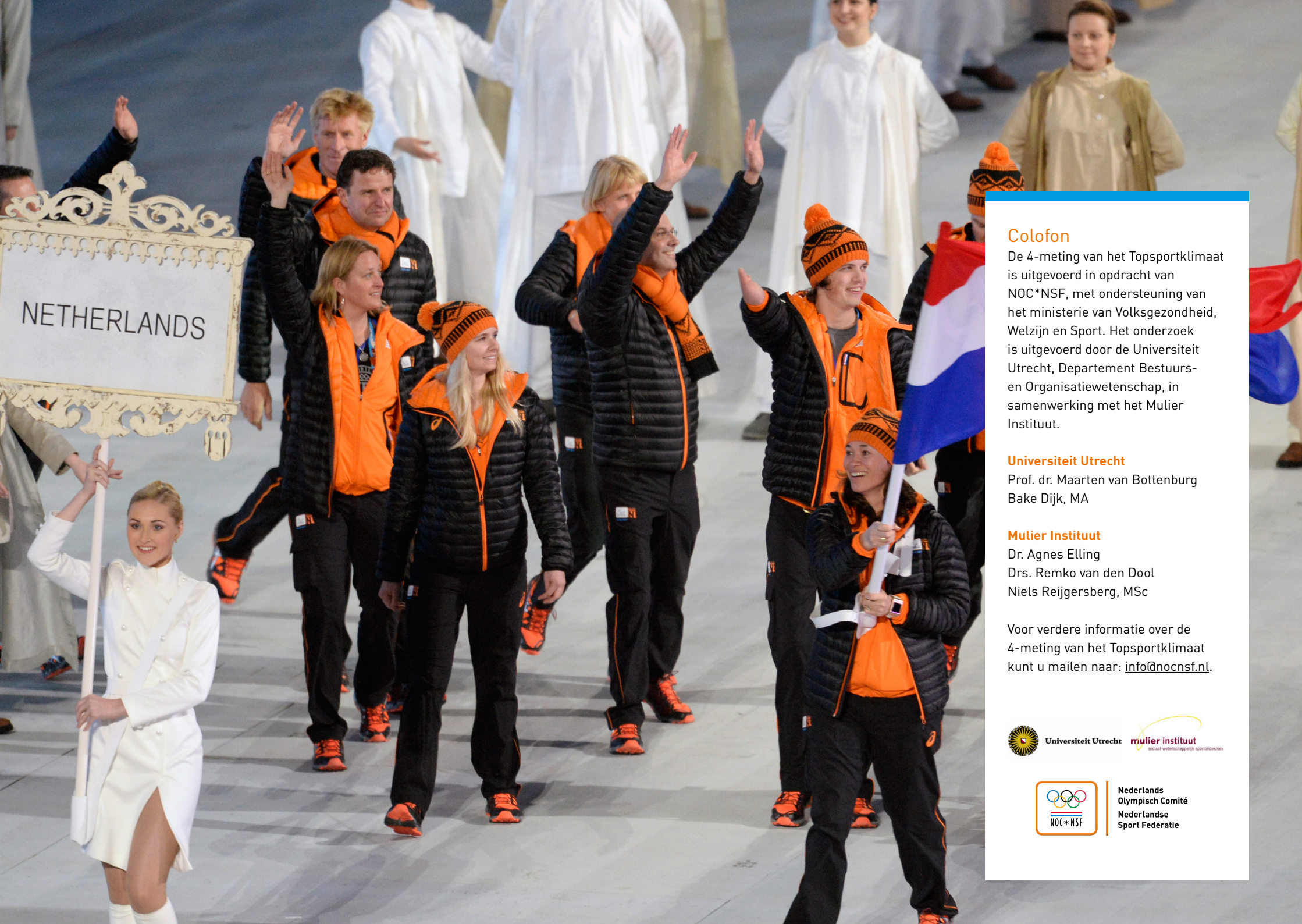
>Afnemende toegekende waarde aan topsport haaks op zeer hoge TeamNL-trots

De ervaren trots en de waarde die de Nederlandse bevolking aan topsport toekent, lijkt af te nemen. Deze lange termijn-trend sinds 1998 staat haaks op de zeer hoge 'TeamNL-trots' die werd gemeten tijdens de Olympische Spelen van Sochi (cijfer 8,5+). Mogelijk speelt de schaduwzijde waarmee de sport (doping, matchfixing en seksuele intimidatie) sindsdien is geconfronteerd hierbij een rol.

Concrete adviezen:

- Verschuif de doelen van commerciële partners van bonden en van NOC*NSF (meer) naar de maatschappelijke kant van topsport en breedtesport.
- Gebruik TeamNL als 'vehikel' om de maatschappelijke kracht van (top)sport te benutten.
- Besteed meer aandacht aan de positieve kracht van topsport, bijvoorbeeld door gebruik te maken van storytelling.
- Verhoog de mate van erkenning van het beroep van topsporter. In de 4-meting geeft 60% van de topsporters aan dat topsport in Nederland niet als volwaardig beroep wordt gezien.
- Sport draagt significant meer bij aan de trots van Nederlanders dan andere sectoren. Meer verdieping op deze relatie is nodig.

[Meer lezen over de topsportcultuur?](#)
[Klik hier!](#)

Colofon

De 4-meting van het Topsportklimaat is uitgevoerd in opdracht van NOC*NSF, met ondersteuning van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het onderzoek is uitgevoerd door de Universiteit Utrecht, Departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap, in samenwerking met het Mulier Instituut.

Universiteit Utrecht

Prof. dr. Maarten van Bottenburg
Bake Dijk, MA

Mulier Instituut

Dr. Agnes Elling
Drs. Remko van den Dool
Niels Reijgersberg, MSc

Voor verdere informatie over de 4-meting van het Topsportklimaat kunt u mailen naar: info@nocnsf.nl.

Universiteit Utrecht

Nederlands
Olympisch Comité
Nederlandse
Sport Federatie